

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Care worker, level 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Kutsestandardi kasutusala

See kutsestandard on aluseks vastava taseme õppekavade koostamisele ja isiku kompetentsuse hindamisele.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Care worker, level 3	3

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work

Hooldustöötaja, tase 3 on erialase ettevalmistusega töötaja, kes on omandanud tööks vajalikud teadmised ja oskused abivajaja hooldamiseks vastava plaani (nt rehabilitatsiooniplaan, hooldusplaan vm) alusel. Hooldustöötaja on hoolekande- ja tervishoiuvaldkonna töötaja. Tema töö eesmärk on toetada ja abistada abivajajat väärika elu korraldamisel ja võimalikult kõrge elukvaliteedi saavutamisel. Ta hoolitseb abivajaja füüsiliste, sotsiaalsete ja psüühiliste vajaduste rahuldamise eest. Hooldustöötaja, tase 3 töötab erineva ea ja kultuuritaustaga inimestega, kes oma elusituatsiooni tõttu või muul põhjusel vajavad abi ja hooldust. Ta lähtub oma töös abivajajast kui tervikust ja tema vajadustest, jõuvarudest, toimetulekuvõimest ning tõekspidamistest iseseisvuse toetamisel. Hooldustöötaja järgib inimõigusi, kutse-eetikat ja võrdse kohtlemise põhimõtteid. Ta teeb koostööd ja suhtleb abivajaja, tema lähedaste, sugulaste ja teiste võrgustiku töötajatega. Hooldustöötaja töös on oluline pidev enesetäiendamine ja elukestev õpe.

Hooldustöötaja kutsealal on olemas ka hooldustöötaja, tase 4 kutse.

A.2 Tasks

Hooldustöötaja, tase 3 kutse koosneb järgmistest tööosadest ja -ülesannetest:

A.2.1 Abistamine elamistoimingutes ja hooldustegevuste läbiviimine

- 2.1.1 Hooldustegevuste planeerimine ja tegemine.
- 2.1.2 Tervislikust toitumisest teavitamine, toidukõlblikkuse ja toiduhügieeni jälgimine.
- 2.1.3 Toitumise jälgimine.
- 2.1.4 Riiete otstarbekuse ja mugavuse hindamine.
- 2.1.5 Hügieeni- ja ilutoimingute juhendamine ning abistamine.
- 2.1.6 Seksuaalkäitumise juhendamine ja toetamine.
- 2.1.7 Hooldusega seotud toimingute läbiviimine.
- 2.1.8 Ravimite hankimine.
- 2.1.9 Õe abistamine õendustoimingute sooritamisel.
- 2.1.10 Lähedaste toetamine ja juhendamine surija hooldusel või surija hooldamine.

A.2.2 Majapidamistööde korraldamine

- 2.2.1 Pesu- ja puhastusteenuste tegemine.
- 2.2.2 Majapidamises vajalike tööde korraldamine.

A.2.3 Esmaabi andmine

- 2.3.1 Tervisliku seisundi määratlemine.

2.3.2 Esmaabi andmine haigushoogude, õnnetusjuhtumite ja traumade korral.
2.3.3 Elustamine.
A.3 Work environment and specific nature of work
Hooldustöötaja võib töötada nii avahoolduses kui ka hoolekande- või tervishoiuasutuses (sotsiaalkeskus, haigla, hooldekodu jm). Töö võib toimuda graafiku alusel, sh puhkepäevadel ja öösi. Töö on emotsionaalselt pingeline ja füüsiliselt raske ning hõlmab nii individuaalset kui ka meeskonnas töötamist.
A.4 Tools
Hooldustöötaja kasutab oma töös sobivaid abi-, kaitse-, hooldus- ja puhastusvahendeid, kodu- ja majapidamistehnikat ja vajadusel erinevaid infotehnoloogia- ja kommunikatsioonivahendeid.
A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics
Hooldustöötaja on empaatia- ja vastutusvõimeline, kohusetundlik, hooliv, usaldusväärne ja aus. Ta on hea suhtleja ja koostööaldis. Hooldustöötaja töö eeldab kõrget kõlbelist hoiakut ja väärtuste järgimist, pingetaluvust ja tolerantsust.
A.6 Professional preparation
Tavaliselt on hooldustöötaja, tase 3 läbinud erialased kursused, praktilised kutsealased oskused on omandatud töö käigus.
A.7 Most common occupational titles
Hooldustöötaja, hooldaja, sotsiaalhooldaja.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation
Hooldustöötaja, tase 3 kutse moodustub neljast kompetentsist. Kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1- B.2.3 ja B.2.4 (lääviv kompetents) tõendamine.
B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Abistamine elamistoimingutes ja hooldustegevuste läbiviimine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad: 1) planeerib ja teeb vajalikud hooldustegevused lähtuvalt hooldusplaanist ja abivajaja seisundist; 2) selgitab abivajajale tervisliku toitumise põhimõtteid, arvestades abivajaja toitumisvajadusi ja -iseärasusi; jälgib toidu kõlblikkust ja toiduhügieeni, arvestades tervisekaitse nõudeid; arvestab toidu hankimisel abivajaja vajadusi ja soove ning võimalusel hinna ja kvaliteedi suhet; 3) jälgib abivajaja toitumist tema seisundist lähtuvalt, juhendab ja abistab abivajajat söömisel ning vajadusel sööda teda; arvestab kultuuriliste ja religioossete erinevustega toitumistavades ja hoolduses; 4) hindab abivajaja riide otstarbekust ja mugavust lähtuvalt abivajaja tervislikust seisundist, erivajadusest, ilmastiku-, toa- ja kehatemperatuurist; abistab ja juhendab abivajajat riietumisel ja vajadusel riietab, kasutades selleks sobivaid abivahendeid; 5) juhendab, abistab ja vajadusel teeb abivajaja hügieenitoiminguid, kasutades vastavaid hooldusabivahendeid ning vajadusel korraldab iluteenuseid (nt maniküür, pediküür, juuksur); 6) juhendab ja toetab abivajajat tema seksuaalsuse väljendamisel; 7) sooritab vastavalt juhiste erinevaid hooldustoiminguid (nt kehatemperatuuri, pulsi- ja hingamissageduse, vererõhu ja veresuhkru mõõtmine, lamatiste- ja nahahooldus, sidumised jms), arvestades tervisenäitajaid ja kasutades vastavaid vahendeid; dokumenteerib hooldustoimingud; 8) hangib vajadusel ravimid vastavalt arsti korraldusele, ravimiõpetuse alustele ja abivajaja seisundile; juhendab, jälgib ja abistab abivajajat ravimite manustamisel; 9) abistab vastavalt juhendamisele öde õendustoimingute sooritamisel;	

10) vajadusel toetab ja juhendab lähedasi surija hooldusel või hooldab surijat, osaleb surnu korrastamisel, järgides kutse-eetikat ja kultuuritraditsioone.

B.2.2 Arranging household duties

EstQF Level 3

Performance indicators:

- 1) plans and performs housekeeping, cleaning and tidying up, taking into account modern cleaning principles and requirements for the use of household chemicals in accordance with the manufacturer's instructions on the product label; motivates the person in need to participate in these activities considering their needs and abilities; uses personal protective equipment;
- 2) arranges household chores, minor repairs and home appliance repairs.

B.2.3 Providing first aid

EstQF Level 4

Performance indicators:

- 1) determines the health status of the person in need by assessing their consciousness, breathing and heart rate, and taking into account their special needs;
- 2) provides first aid in cases of illnesses, accidents and trauma taking into account the medical condition and/or the extent of the trauma and, if necessary, calls for assistance; uses first aid techniques and equipment as appropriate;
- 3) resuscitates the person in a state of clinical death considering their medical condition, calls for assistance.

RECURRING COMPETENCES

B.2.4 Hooldustöötaja, tase 3 kutset läbiv kompetents

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad:

- 1) kasutab oma töös eesti keelt tasemel B1, vene keelt osaoskuste mõistmine ja rääkimine osas tasemel A2 (vt lisa 1 „Keelte oskustasemete kirjeldused“);
- 2) kasutab erinevaid võimalusi infootsinguks ja kommunikatsiooniks, arvestades arvuti ja interneti põhitõdesid (vt lisa 2 „Arvuti kasutamise oskused“);
- 3) rakendab võrdsuse ja mitmekülsuse põhimõtteid; austab abivajajaid, nende elukogemust, valikuid ja eelistusi; järgib väärtusi, millel põhineb kvaliteetne hooldus: väärikus, austus, privaatsus ja konfidentsiaalsus; töötab vastavalt eetilistele põhimõtetele;
- 4) vastutab oma tegude, tööalastest kokkulepetest kinnipidamise ja oma järjepideva arengu eest; märkab olukordi, kus ei piisa tema teadmistest, oskustest ja pädevusest ning vajadusel kutsub abi;
- 5) järgib valdkonnaga seotud õigusakte;
- 6) järgib töötervishoiu ja tööohutuse reegleid ning ohutustehnika nõudeid;
- 7) kasutab hooldustoimingute sooritamisel ergonoomilisi võtteid;
- 8) püstitab selged eesmärgid; valib vahendid ja ressursid ülesannete täitmiseks; kasutab aega tõhusalt; peab kinni tähtaegadest ja ajakavast;
- 9) kasutab enda ja teiste ressursse asjakohaselt ja säästlikult, tegutseb tema käsutuses olevatele vahenditele ja keskkonnale vastavalt;
- 10) tegeleb abivajaja probleemidega, järgides hoolekandetöö õiguslikke aluseid; hindab abivajaja sotsiaalset võrgustikku ning vajadusel abistab suhtlusvõrgustikuga suhtlemisel;
- 11) arvestab abivajaja tervislikku seisundit ja toimetulekut suhtes füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse keskkonnaga, järgides etteantud juhiseid; arvestab abivajaduse ulatust ja muutusi lähtuvalt abivajaja seisundist, erivajadusest, taustast ja harjumustest;
- 12) korraldab ja võimalusel kohandab vastavalt abivajaja seisundile ja vajadustele turvalise keskkonna, arvestades etteantud juhiseid; abistab ja toetab abivajajat igapäevaelu korraldamisel ja tema vajaduste rahuldamisel, lähtudes abivajaja seisundist ja etteantud juhistest, säästes ennast ja keskkonda;
- 13) märkab abivahendi kasutamise vajadust lähtuvalt toimetulekuvõime langusest, abistab abivahendi hankimisel ja juhendab abivajajat selle kasutamisel vastavalt juhistele;
- 14) valib suhtlemisviisi vastavalt sihtgrupile; kasutab sobivaid suhtlemisvorme ja -viise, et saavutada usalduslik suhe abivajaja, tema perekonna, hooldajate ja teistega.

Hindamine:

Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.

Part C

GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	05-28052015-1.1/7k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Terje Kraanvelt, Iru Hooldekodu, Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukoda Merike Kravets, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Piret Kruuser, Eesti Tervishoiualatöötajate Ametiühingute Liit Maarika Kärp, Paljassaare Sotsiaalmaja, ESTA Jaanika Luus, Koduhoolduskeskus Certis, ESTA Iris Meristo, Kristiine Sotsiaalmaja, ESTA Anu Tuuksam, SA Innove
3. Occupational qualification standard approved by:	Health Care and Social Work
4. No. of decision of Sectoral Council	25
5. Date of decision of Sectoral Council	28.05.2015
6. Occupational qualification standard valid until	17.12.2019
7. Occupational qualification standard version no.	7
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	5321 Health Care Assistants
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	3
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Care worker, level 3
C.3 Annexes	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	